ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 27.5.2013
COM(2013) 309 final

2013/0161 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον καθορισμό της θέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Συμβούλιο TRIPS του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου σχετικά με την αίτηση για παράταση της μεταβατικής περιόδου βάσει του άρθρου 66 παράγραφος 1 TRIPS για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά την έκδοση το 1994 της συμφωνίας για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (TRIPS) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ) απηλλάγησαν για περίοδο δέκα ετών, επιπλέον της αρχικής γενικής απαλλαγής διάρκειας ενός έτους που ίσχυε για όλα τα μέλη του ΠΟΕ, από τις περισσότερες υποχρεώσεις τους δυνάμει του άρθρου 66 παράγραφος 1 της εν λόγω συμφωνίας. Το ίδιο άρθρο προβλέπει επίσης τη δυνατότητα περαιτέρω παράτασης αυτής της περιόδου κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης. Το 2005, μετά από ειδικό αίτημα που διατυπώθηκε από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ), η απαλλαγή παρατάθηκε έως την 1η Ιουλίου 2013.

Επειδή η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας πλησιάζει, η Αϊτή, για λογαριασμό των ΛΑΧ, υπέβαλε επίσημα αίτηση στις 5 Νοεμβρίου 2012 για παράταση της μεταβατικής περιόδου (βλ. έγγραφο ΠΟΕ IP/C/W/583). Αντί της υποβολής αιτήματος για ειδική παράταση που υπολογίζεται σε έτη, στην προκειμένη περίπτωση ο όμιλος χωρών ΛΑΧ ζήτησε απαλλαγή «... *έως ότου παύσουν να είναι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέλη*.»[1]

Σύνοψη του ιστορικού του αιτήματος του ομίλου χωρών ΛΑΧ παρέχεται κατωτέρω.

2. ΣΥΝΟΨΗ

Το προοίμιο της συμφωνίας TRIPS αναγνωρίζει την ιδιαίτερη ανάγκη για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ)» να έχουν τη μέγιστη δυνατή ευελιξία κατά την εφαρμογή των νόμων και κανονισμών στην εγχώρια αγορά, για να μπορέσουν να συγκροτήσουν μια υγιή και βιώσιμη τεχνολογική βάση. Παραχωρεί επίσης στις ΛΑΧ προθεσμία δέκα ετών, αρχής γενομένης από το 1995, για να εφαρμόσουν το μεγαλύτερο μέρος των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τη συμφωνία TRIPS. Επειδή υπήρχε δυνατότητα παράτασης της μεταβατικής περιόδου κατόπιν ειδικού αιτήματος, το 2005 οι ΛΑΧ ζήτησαν παράταση για 15 έτη και τελικά τους παραχωρήθηκε παράταση 7,5 ετών, έως την 1η Ιουλίου 2013. Εν τω μεταξύ, η δήλωση της Ντόχα του 2001 για τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία είχε ήδη παρατείνει, έως το 2016, την περίοδο εντός της οποίας έπρεπε να συμμορφωθούν οι ΛΑΧ με τις διατάξεις που αφορούν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας για τα φαρμακευτικά προϊόντα και την προστασία των δεδομένων.

Κατά τις συζητήσεις που κατέληξαν στην απόφαση του 2005 για την παράταση της προθεσμίας για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της συμφωνίας TRIPS, ένα από τα ερωτήματα που τέθηκαν ήταν κατά πόσο η παράταση θα έπρεπε να παραχωρηθεί για κάθε χώρα χωριστά ή για ολόκληρο τον όμιλο χωρών συνολικά. Η τελική συμφωνία χορήγησε παράταση στον όμιλο χωρών ΛΑΧ συνολικά. Όταν το Συμβούλιο TRIPS συμφώνησε με την παράταση του 2005, προέβλεψε επίσης μια διαδικασία παροχής στήριξης στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες για την εφαρμογή της συμφωνίας TRIPS στο πλαίσιο των εθνικών τους συστημάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Το Συμβούλιο TRIPS ζήτησε από τις ΛΑΧ να ιεραρχήσουν τις ανάγκες τους, όσον αφορά την τεχνική και χρηματοδοτική συνεργασία και ζήτησε από τις ανεπτυγμένες χώρες να συμβάλουν στην κάλυψη αυτών των καθορισμένων αναγκών. Ζήτησε επίσης να βελτιωθεί η συνεργασία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό

[1] Η πρόταση του σχεδίου απόφασης του Συμβουλίου στο πλαίσιο της συμφωνίας TRIPS που περιέχεται στην ανακοίνωση του ομίλου χωρών ΛΑΧ έχει ως εξής: «Οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέλη δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις της συμφωνίας, με εξαίρεση τα άρθρα 3, 4 και 5, έως ότου παύσουν να είναι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέλη».

Διανοητικής Ιδιοκτησίας και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς. Δόθηκε έμφαση στις επιμέρους προτεραιότητες κάθε ΛΑΧ και στην εξασφάλιση της αποτελεσματικής κάλυψής τους.

Σε ένδειξη αναγνώρισης της χρησιμότητας της διανοητικής ιδιοκτησίας για την ανάπτυξη, οι υπουργοί που συμμετείχαν στην περιφερειακή προπαρασκευαστική σύσκεψη για την Αφρική στο Dar el Salaam, τον Μάρτιο του 2013, ενόψει της ετήσιας διυπουργικής εξέτασης του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των ΗΕ, δήλωσαν ότι «οι αρμόδιοι για τη χάραξη πολιτικής στην Αφρική θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ανάπτυξη του νομικού πλαισίου και του πλαισίου πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας και της πολιτικής για τη διανοητική ιδιοκτησία, ώστε να αξιοποιηθεί το ανεκμετάλλευτο δυναμικό της περιοχής.» Ως εκ τούτου περαιτέρω αναβολές στην εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας TRIPS θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν τις δυνατότητες ανάπτυξης των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών. Συνεπώς, χωρίς συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα υπάρχει κίνδυνος να ατονήσει η βούληση για την εφαρμογή της συμφωνίας. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι ορισμένες ΛΑΧ έχουν ταχύτερους ρυθμούς από άλλες, όσον αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας. Για τον λόγο αυτό γίνεται αποδεκτή η χορήγηση περιορισμένης παράτασης. Η περιορισμένη παράταση θα πρέπει να συνοδεύεται από περαιτέρω στοχοθετημένη τεχνική βοήθεια, την οποία μέχρι στιγμής έχει προσφέρει σε σημαντικό βαθμό η ΕΕ. Επιπλέον, θα ήταν σκόπιμο να γίνει διεξοδική ανάλυση της προόδου που έχει επιτευχθεί σε κάθε επιμέρους ΛΑΧ σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας, ώστε να σχηματιστεί σαφέστερη εικόνα της κατάστασης και να γίνει δυνατή, με τον τρόπο αυτό, η ιεράρχηση και η παροχή αποτελεσματικής βοήθειας.

Για να μην απομακρυνθούν οι συζητήσεις από το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο του ΠΟΕ, η νέα απόφαση για παράταση της απαλλαγής θα πρέπει να ακολουθεί τη γενική διάρθρωση της απόφασης του 2005. Ειδικότερα, οι ΛΑΧ δεσμεύτηκαν να μην μειώσουν το επίπεδο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας που υπήρχε ήδη στη χώρα τους κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Επιπλέον, η παρούσα νέα απόφαση που θα χορηγεί στις ΛΑΧ γενική απαλλαγή από την εφαρμογή της συμφωνίας TRIPS, θα πρέπει να διαχωριστεί από την απόφαση του Συμβουλίου TRIPS, της 27ης Ιουνίου 2002, σχετικά με την «παράταση της μεταβατικής περιόδου…… για τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες μέλη από ορισμένες υποχρεώσεις σχετικά με τα φαρμακευτικά προϊόντα».

3. ΣΥΣΤΑΣΗ

Ως απάντηση στην αίτηση του ομίλου των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών (ΛΑΧ), η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λάβει την ακόλουθη θέση εξ ονόματος της Ένωσης: τα μέλη του ομίλου ΛΑΧ δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις της συμφωνίας TRIPS, με εξαίρεση τα άρθρα 3, 4 και 5, για περίοδο που δεν θα υπερβαίνει την διάρκεια της προηγούμενης παράτασης που είχε χορηγηθεί το 2005 ή έως την ημερομηνία κατά την οποία θα παύσουν να είναι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέλη, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Κατά το διάστημα αυτό, είναι σκόπιμο να εξεταστούν δεόντως τα διάφορα στάδια εφαρμογής της συμφωνίας σε όλες τις ΛΑΧ, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί περαιτέρω τεχνική βοήθεια για την κάλυψη αυτών των ελλείψεων, με κύρια έμφαση στους τομείς άμεσου χρησιμότητας. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου παράτασης, οι ΛΑΧ δεν θα πρέπει να μειώσουν το ήδη υπάρχον επίπεδο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τα πρότυπα που ορίζονται από τη συμφωνία TRIPS.

2013/0161 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον καθορισμό της θέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Συμβούλιο TRIPS του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου σχετικά με την αίτηση για παράταση της μεταβατικής περιόδου βάσει του άρθρου 66 παράγραφος 1 TRIPS για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 4 και το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 5 Νοεμβρίου 2012, η Αϊτή, για λογαριασμό του ομίλου ΛΑΧ, ζήτησε επίσημα την παράταση της μεταβατικής περιόδου για την εφαρμογή της συμφωνίας για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (TRIPS), του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 1 της εν λόγω συμφωνίας.

(2) Η υφιστάμενη μεταβατική περίοδος, όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της απόφασης του Συμβουλίου για την TRIPS της 29ης Νοεμβρίου 2005 (IP/c/40), λήγει την 1η Ιουλίου του 2013.

(3) Το άρθρο 66 παράγραφος 1 της συμφωνίας TRIPS προβλέπει ότι το Συμβούλιο TRIPS «*κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης εκ μέρους μιας λιγότερο ανεπτυγμένης χώρας μέλους, παρέχει έγκριση για την παράταση της εν λόγω περιόδου*».

(4) Η αξιοποίηση και η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας αποτελεί βασικό στοιχείο για την προαγωγή της κοινωνικοοικονομικής μεγέθυνσης, όπως αναγνωρίστηκε, για παράδειγμα, από τους υπουργούς που συμμετείχαν στην περιφερειακή προπαρασκευαστική σύσκεψη για την Αφρική στο Dar el Salaam, τον Μάρτιο του 2013, εν όψει της ετήσιας διυπουργικής εξέτασης του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των ΗΕ, οι οποίοι έκαναν έκκληση για επίταση των προσπαθειών για την ανάπτυξη νομικού και πολιτικού πλαισίου, ιδίως σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

(5) Οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ) έχουν προχωρήσει με διαφορετικούς ρυθμούς και έχουν εμβαθύνει σε διαφορετικό βαθμό την εφαρμογή της συμφωνίας TRIPS του ΠΟΕ.

(6) Έχουν ήδη ληφθεί σημαντικά μέτρα στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας από ορισμένες ΛΑΧ, αλλά γεγονός παραμένει ότι οι ΛΑΧ έχουν ειδικές ανάγκες και απαιτήσεις και συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν οικονομικούς, χρηματοοικονομικούς και διοικητικούς περιορισμούς και, ως εκ τούτου, έχουν ανάγκη για ευελιξία και περισσότερο χρόνο για την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας TRIPS.

(7) Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να παραταθεί η μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή της συμφωνίας TRIPS, για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες που είναι μέλη του ΠΟΕ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η θέση που πρέπει να λάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση στο Συμβούλιο TRIPS του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου σχετικά με την αίτηση για παράταση της μεταβατικής περιόδου, βάσει του άρθρου 66 παράγραφος 1 TRIPS για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέλη (ΛΑΧ), είναι ότι οι ΛΑΧ δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να εφαρμόσουν τις διατάξεις της συμφωνίας TRIPS, με εξαίρεση τα άρθρα 3, 4 και 5, για περίοδο που δεν υπερβαίνει την διάρκεια της προηγούμενης παράτασης που είχε χορηγηθεί το 2005 ή έως την ημερομηνία κατά την οποία θα παύσουν να είναι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέλη, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

2. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου παράτασης, οι ΛΑΧ δεν θα πρέπει να μειώσουν το ήδη υπάρχον επίπεδο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας που ακολουθεί τα πρότυπα που ορίζονται από τη συμφωνία TRIPS.

3. Κατά το διάστημα αυτό, θα πρέπει να εξεταστούν δεόντως τα διάφορα στάδια εφαρμογής της συμφωνίας σε όλες τις ΛΑΧ, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν περαιτέρω τα προγράμματα παροχής τεχνικής βοήθειας και ενίσχυσης των ικανοτήτων, ώστε να καλυφθούν οι υπάρχουσες ελλείψεις με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς άμεσης χρησιμότητας.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος